

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Tomáše Langáška a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **L. D.**, zastoupené JUDr. Simonou Pavlovou, Ph.D., advokátkou, se sídlem Káranská 343/24, 108 00 Praha 10 - Malešice, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 1, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. června 2012, č. j. MPSV-UM/1865/12/9S-HMP, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. března 2013, č. j. 1 Ad 36/2012 - 56,

takto:

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se zamítá.**
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně JUDr. Simoně Pavlové, Ph.D., advokátce, se sídlem Káranská 343/24, 108 00 Praha 10 - Malešice, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2600 Kč; tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 1 měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobkyně se domáhá zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 8. 6. 2012, č. j. MPSV-UM/1865/12/9S-HMP, jímž odvolací správní orgán zamítl odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 28. 2. 2012, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o dávku v pomoci hmotné nouzi - příspěvek na živobytí. Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu, o níž rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 12. 3. 2013, č. j. 1 Ad 36/2012 - 56, tak, že žalobu zamítl. V odůvodnění svého rozsudku městský soud uvedl, že pro určení výše příspěvku na živobytí se vychází z příjmů žadatele a z částky živobytí osoby. Za příjem se pro účely určení výše dávky v hmotné nouzi považují příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky uvedené v § 6 odst. 1, § 10 zákona o daních z příjmů, mezi něž patří podle § 10 odst. 1 písm. e) uvedeného zákona i důchody. Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem pro účely posuzování nároku na dávku je podle § 10 písm. a) zákona období 3 kalendářních

měsíců předcházející v měsíci, v němž byla uplatněna žádost o dávku. V případě žalobkyně bylo rozhodným obdobím období měsíců září 2011 až listopad 2011. Průměrný příjem žalobkyně za rozhodné období činil 10 294 Kč, přiměřené náklady na bydlení byly stanoveny v souladu s § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb. 35 % z příjmu 10 294 Kč, tj. částkou 3602,90 Kč. Podle § 9 odst. 2 uvedeného zákona se příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle § 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení. Podle § 34 uvedeného zákona se za přiměřené náklady na bydlení považují odůvodněné náklady na bydlení, nejvýše však do výše 30 % a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob. Příjem žalobkyně pro nárok na příspěvek na živobytí za měsíc prosinec 2011 činil částku 6691, 10 Kč. Vzhledem k tomu, že příjem žalobkyně dosahuje částky živobytí, nárok na příspěvek na živobytí podle § 21 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb. nevznikl. Z tohoto důvodu žalovaný podle názoru městského soudu postupoval správně, pokud žádost žalobkyně zamítl.

Proti rozsudku městského soudu podala kasační stížnost žalobkyně (dále též „stěžovatelka“), v níž požádala Nejvyšší správní soud, aby s okamžitou platností zrušil oba koeficienty rozhodné při výpočtu přiměřených nákladů spojených s bydlením a nahradil je větou „Doložené cílové měsíční náklady na bydlení“ než je zákonodárce konečně po šesti letech upraví do souladu se zákonem č. 107/2006 Sb., o jednostranném zdražování nájemného a přestane tímto krokem při své rozhodné činnosti týkající se přiznávání dávek hmotné nouze používat imaginární hru s čísly, která je v přímém rozporu s doloženou skutečností ve spisech. Dále požádala, aby s okamžitou platností byla zrušena platba všech regulačních poplatků u lékařů, v nemocnicích a lékárnách včetně 100 Kč za jeden den pobytu v nemocnici pro držitele průkazů ZTP ve III. stupni invalidity a ZTP/P a seniory závislé na výplatě SD od 65 let věku do té doby než zákonodárce schválí právní předpis, kterým dá do pořádku případné kompenzace pro uvedenou skupinu obyvatel. Konečně pak navrhla zrušení napadeného rozsudku.

Kasační stížnost byla dne 28. 6. 2013 doplněna ustanovenou zástupkyní stěžovatelky, která uvedla, že žalobkyně napadá rozsudek městského soudu v celém rozsahu, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b), d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). V doplnění kasační stížnosti zástupkyně stěžovatelky uvedla, že stěžovatelka nemůže souhlasit s názorem, že její příjem po odpočtu přiměřených nákladů na bydlení převyšuje částku existenčního minima. Dlouhodobě je jejím jediným měsíčním pravidelným příjmem plný invalidní důchod, který nedosahuje ani výše měsíční platební povinnosti nájemného. Výše tohoto důchodu je 10 598 Kč a jeho výše byla soudu doložena, stejně jako náklady na bydlení. Tento důvod je zcela základní a rozhodnutí soudu je naprosto nepochopitelné. Stěžovatelka se tímto dostává pravidelně do nouze a splňuje veškeré zákonné předpoklady pro výplatu dávky. Je nutno vzít v úvahu potřeby stěžovatelky na úhradu léků, neboť její zdravotní stav vyžaduje stálý zdravotní dohled a užívání léků. Stěžovatelka poukazuje dále na nesprávnost koeficientů, které jsou stanoveny jako určující pro stanovení nákladů na bydlení. Stěžovatelka žije již 35 let ve stejném bytě a bylo by nespravedlivé po ní žádat, aby se z bytu odstěhovala. Navíc je na lokalitu vázána v souvislosti s nutnou lékařskou péčí a má zde i přátelské vazby. Pokud by se pak přestěhovala do bytu o menší podlahové ploše, nic by se tím nezměnilo, neboť stěžovatelka platí nájem, který je dnes obvyklý i pro byty menšího rozměru. Stěžovatelka nemá možnost úspory, došlo by tím jen k jejímu vytržení ze známého prostředí, ale ekonomický dopad by byl nulový. Stěžovatelka by musela navíc vynaložit náklady na přestěhování, které nemá. Stěžovatelka dále setrvala na své námitce, že došlo k porušení lhůty pro vyřízení její žádosti. Má za to, že je třeba vycházet ze skutečnosti, že rozhodnutí jí bylo doručeno až dne 25. 6. 2012. Výklad žalované k této otázce není podle jejího názoru správný. S ohledem na uvedené navrhla stěžovatelka, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zopakoval důvody, které vedly k nevyhovění žádosti o přiznání příspěvku na bydlení. Připustil, že celkové odůvodněné náklady na bydlení stěžovatelky ve výši 10 916 Kč byly v dané době skutečně vyšší než vyplácený důchod ve výši 10 294 Kč, zdůraznil však, že k této skutečnosti nelze pro účely příspěvku na živobytí přihlídnout. Příspěvek na živobytí není určen na po moc s úhradou nákladů na bydlení, nýbrž na úhradu výživy a ostatních základních potřeb. Na pomoc s úhradou nákladů na bydlení slouží dávka státní sociální podpory - příspěvek na bydlení a dávku pomoci v hmotné nouzi - doplatek na bydlení. Žalobkyně v té době nesplňovala ani nárok na doplatek na bydlení, neboť její příjem použitý pro účely příspěvku na živobytí, tedy příjem po odpočtu přiměřených nákladů na bydlení (6691,10 Kč) převyšoval 1,3 násobek částky živobytí ($1,3 \times 3126 \text{ Kč} = 4063,80 \text{ Kč}$).

K námitce stěžovatelky, že nebyly dodrženy lhůty při vyřizování její žádosti o příspěvek na živobytí, žalovaný uvedl, že správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí ze dne 28. 2. 2012, tedy v zákonem stanovené lhůtě podle § 71 odst. 3 správního řádu, ve spojení s bodem 13 článku VIII přechodných ustanoveních zákona č. 366/2011 Sb., kterým se mění zákon o pomoci ve hmotné nouzi a další zákony, do 60 dnů od zahájení řízení (žádost o dávku byla podána dne 30. 12. 2011). Odvolací řízení bylo u odvolacího orgánu zahájeno dne 18. 4. 2012, kdy mu bylo předáno odvolání stěžovatelky a spis správního orgánu I. stupně. Rozhodnutí odvolacího orgánu ze dne 8. 6. 2012 bylo vydáno dne 11. 6. 2012, tedy ve lhůtě do 60 dnů. Žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti správního orgánu podle § 80 odst. 3 správního řádu stěžovatelka v odvolacím řízení nepodala.

Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost v celém rozsahu zamítl.

Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky řízení jsou splněny, a kasační stížnost vyhodnotil jako přípustnou, neboť byla podána včas (§ 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.) a stěžovatelka byla v řízení řádně zastoupena (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Důvody kasační stížnosti, jak je stěžovatelka obsahově vymezila, se opírají o § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s. Kasační stížnost není nepřípustná ani z jiných důvodů stanovených zákonem (§ 104 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dále zkoumal, zda napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), avšak žádné takové vady neshledal.

Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost věcně posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

Především je na místě uvést, že obdobný nárok (příspěvek na živobytí) uplatnila stěžovatelka již v roce 2011, přičemž ani v tomto případě jí vyhověno nebylo a její kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 9. 2012, č. j. 1 Ad 91/2011 - 49, byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2011, č. j. 6 Ads 138/2012 - 19. Vzhledem k tomu, že skutkové okolnosti se prakticky nezměnily a stěžovatelka opakovaně uplatňuje důvody, které v předchozím řízení již uvedla a které nebyly shledány důvodnými, Nejvyšší správní soud v této projednávané věci odkazuje na důvody, které tento soud vedly k zamítnutí kasační stížnosti již v předcházejícím řízení. K věci lze pak dodat následující:

Stěžovatelka požaduje, aby soud nerespektoval příslušná zákonná ustanovení, podle nichž se rozhoduje o příspěvku na živobytí a domáhá se posouzení stavu hmotné nouze odpočtem plné výše odůvodněných nákladů na bydlení, nikoliv jejich zkrácení koeficientem 0,35. K tomu Nejvyšší správní soud v již uváděném rozsudku č. j. 6 Ads 138/2012 - 19 konstatoval, že z konstrukce příspěvku na bydlení jako dávky státní sociální podpory, příspěvku na živobytí

a doplatku na bydlení jako dávek hmotné nouze lze dovodit, že zákon stanovil jako sociální únosnou hranici příjmu, které musí každá osoba vynaložit na bydlení, 30 % příjmu (v případě stěžovatelky bydlící v hlavním městě Praze 35 %). Nejvyšší správní soud vycházel z nesporných skutkových zjištění o příjmové a sociální situaci stěžovatelky, proto nemůže ničeho vytknout závěru správního orgánu, že stěžovatelka není osobou v hmotné nouzi, a proto jí nevznikl nárok na příspěvek na živobytí.

Pokud jde o stěžovatelčiny návrhy okamžitého zrušení koeficientu 0,30 - 0,35 ve všech dotčených sociálních zákonech a jejich nahrazení větou „Odůvodněné cílové náklady na bydlení“, a zrušení platby všech zavedených regulačních poplatků atd., jedná se pro řízení o kasační stížnosti o nepřipustné námitky, neboť nesměřují proti rozsudku městského soudu a správnímu rozhodnutí, ale vůči normotvorbě zákonodárce. Soudy obecně nejsou nadány pravomocí zrušit ustanovení zákona, mohou však učinit návrh k Ústavnímu soudu podle článku 95 odst. 2 Ústavy, mají-li zato, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem. V této věci Nejvyšší správní soud opakovaně uvádí, že není názoru, že se jedná o zákon v rozporu s ústavním pořádkem, proto neshledal důvod k postupu podle článku 95 odst. 2 Ústavy.

Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku stěžovatelky, že došlo k porušení lhůty pro vyřízení její žádosti správním orgánem; zde plně odkazuje na vysvětlení žalovaného obsažené v jeho vyjádření ke kasační stížnosti. Ostatně ani případná důvodnost této námitky by nemohla být důvodem ke zrušení napadeného rozsudku.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Neúspěšná stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalované pak náhrada nákladů řízení nepřísluší podle § 60 odst. 2 s. ř. s.

Stěžovatelce byla usnesením Nejvyššího správního soudu z 29. 5. 2013, č. j. 6 Ads 24/2013 - 24, ustanovena zástupkyně pro řízení o kasační stížnosti podle § 35 odst. 8 s. ř. s., hotové výdaje této zástupkyně a odměnu za zastupování osoby platí v takovém případě stát. Nejvyšší správní soud přiznal zástupkyni stěžovatelky odměnu za dva úkony právní pomoci (příprava a převzetí zastoupení včetně první porady s klientkou a doplnění kasační stížnosti) ve výši 1000 Kč za jeden úkon a paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za úkon podle § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 387/1993 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právní služeb (advokátní tarif), ve znění účinném od 1. 1. 2013. Celková odměna ve výši 2600 Kč bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám advokátky stěžovatelky.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu